

Skilabøtur til fiski-flotan

I mars mánaða legði javnaðarflokkurin fram uppskot á ting, sum var í fleiri deildum — hetta var eitt lóð í at veita fiskivinnuni betri raksrættikind. Tað gekk ikki at tí borði, sum javnaðarflokkurin mælti til. Eingin av hinum tingflokkinum góðu atkvøðu fyri uppskotinum og fall tað tí.

Vit halda at tað er av áhuga hjá mongum at fáa nærri kunning um skilabótaruppskotið og prenta við tað tí uppaftur.

Vit lógu í farloysi.

Ein endurnýggjan av fiskiskipaflota okkara var størsta málið at loysa um liv skuldi verða okkum lagað her á landi.

Hetta vóru allir menn á einum máli um.

Men hetta mál kravdi ovurmiklan pening, meiri enn vit orkaðu einsamallir her á landi.

Tað eydnaðist at fáa henda ílegging, bæði til okkara lánistovnar og til ta stóru uppskoytisíleguna frá tí almenna.

Tað eydnaðist við státsins veðhaldi og stuðuli frá danska tjóðarbankanum.

Tað eydnaðist eisini at opna resur til stórlæggjng til skapan av stórvirkjum á landi, í fyrsta lagi í sambandi við fiskivinnuna.

Og skipini komu í stórum tali. Ikki treyt áræði hjá fiskimonnum okkara. Teir aftaðu seg ikki við at vóða pening sín og leggja sína orku og skul til.

Státslig nótumans skip fingur vit. Við teimum sum nú eru umbiðin og í gerð ein fiskiskipafloti ið totast upp í móti teimum áttati.

Eisini eru stór ídnaðarvirki og onnur virki sett á stovn í tilknýti við skipaflota okkara.

Og onnur virki eru í ljósmála.

Menn hava stórar ætlánir — og íleggingarpening hava vit tokan í Egnuðvirkislostin.

Nú reður sjálvandi um at fara fram við skili, so vit ikki verða fyri bakbrest.

Tilvikur kann lenja fyri langar tíðir.

Skipafloti okkara hevur munað í stórum.

Tað merkist at kalla í hvørjum heimi.

Besta dómi um broytingina í fíggarorku fólksins og landsins er, at tað í dag at kalla við somu inntekulógum er lættari at fáa 35 milj. krónur í landskassan, enn tað fyrri 4 árum síðani var at basa 15 milj. kr.

Heldur ikki Dimmalætting

orkað: at lata vera at yla við teimum ið skulsetti — uppá kvamsvis — Gerhardsens stýrið fyrri at hava forsmot skyldu sína í kolanámum í Kings Bay í Svalbard. Hon ger hesa falsan saman við hin ari kapitalistisku pressuni. hóast at hennara menn megu hava lurtað eftir norska stórtingsræðaskiftinum og har til fullnar fingið vátan fyrri, at norska stjórnin júst hevði lagt árár yvir borð fyrri at koma námsmonnum til hjálpar einhvønn hátt. Tað mátti verið nóg miklið, at øll landsstýris kapitalistapressan, fyrst og fremst »Dagblaðið« og »14. Sept.« yllir ímót: arbeiðsflokkinum. Ella kanska tað ferð at henda, at eisini sambandið fer at geva seg upp til teir stóru í »14. Sept.« og »Dagblaðnum.«

Gleðin yvir skipini er sjálvandi stór.

Men kortini finnst menn at og eru ónøgdir við at bita merki í, at úrtøkurnar hjá fiskimonnum, sjálvt um tær eru vaksnar stórliga, eru nógvi minni av somu nøgd við einum føroyskum skipi enn við t. d. einum norskum.

Hvadaní stavar hetta, spyrja menn.

Fyri at fáa greiðu á hesum og at fáa skiparakstrarlíkindini í síni heild kannað, varð undir seinasta landsstýri sett ein kanningameynd. Nevndin er tessverri ikki lóð við arbeiði sítt. Men tað sigst at vera í ljósmála og skjótt at kunna leggja á borðinum hjá monnum til sannlýsingar og vegleiðingar.

Reiðaraflokið hevur skriv á tingi, har tað kærur yvir rakstrarlíkindini hjá teimum nýggju línuskipunum og biður um avísan lætta, ið fyrstu syftu avtøku av ymsum almennum gjöldum, sum leggja á fiskivinnuni, og sleppa undan rinding av fritidarlønini.

Her er talan um eina ávaring.

sum ábyrgdarmenn landsins ikki kunnu lata leggja óviðgjørda. Fiskivinnan er sum sagt okkara høvuðs strongur. Hann mega vit halda so litið trevsaðan sum møgult! Og hann má í ongum føri slitna, tí liv okkara hongur í honum. Men spurningurin má verða heildarviðgjørður. Her dugur ikki at leppa. Javnaðarflokkurin hevur viðgjørt, hvat er til ráða at taka viðvíkjandi hesum av Reiðaraflokkinum reista vandamáli.

Spurningurin var lættari viðgjørður um høgtol og álitandi rakstrarstøðstíkkur vóru til skjals. Men slíkt finst ikki enn.

Flokkurin hevur tí ikki havt aðrar kostir enn at royna at lýsa støðuna út frá nokrum rakstrarroknskapum í fiskivinnuni.

Talan er um 10 tilik roknskap.

Tær ymsu útreiðslurnar sýna at tað ikki eru fritidarlønir ella tær ymsu almennu avgjöldini, ið Reiðaraflokið talar um, sum nerva fiskiraksturin mest; tó tær tyngja eisini. Allur beti bótur. At fáa lætta har batir við.

Men skulu vit veita fiskivinnuni stuðul til bjargingar, megur vit fara undir eina heildarskipulætt. Har verður so spurningurin í fyrstu syftur, hvat ið vit kunnu gera fyrri at minka um teir stóru útreiðslu-úttíðirnar, sum agnýtisla, reitúttíðir, fiskireiðskap o. a. útgjörð, ið telur í stórum. Her stungur eisini órationel og ov dýr umsittng høvðið undan, sum ikki minst meiniðgi.

(Framhald)

Kapital skulu vit hava

Tað skal ikki vera tíkið dagar millum óhøvuðsku oddagrein Dimmalættingar seinasta leygardag og aftursvar Dagblaðsins. Men tað sum vit byta merki í eru orðini í yvirskriftini til hesa grein tikið upp eftir Dagblaðnum: KAPITAL SKULU VIT HAVA. Hetta hevur ikki verið hugsanin fyrr. Men nú er tað sjálvandi lætt at tveita út, tað aðrir hava fingið kapitalin til vega.

Hava vit ikki altíð havt brúk fyri kapitali? Og er tað ikki so, at teir, ið hava stjórnað hesum landi, ikki havt evnir ella vilja at fingið pening til at loysa tær neyðugu uppávur, ið hava ligið á lán, fyrr enn javnaðarmenn komu í landsstýrið og fingið gongd á. Fólkalokksmenn hava sitið í landsstýrinum fyrr, hvussu nógvar máljónur fingur Føroyar til uppbyggingar, ið grunnar og á annan hátt. Ikki eitt eina oyrta. Hiaftur ímóti var t. d. realkreditstovnurin tómur, allir grunnar tómr og landskassin at kalla ongar inntøkur, kundi sostatt ílla svara til síni forpliktisli.

Og hiaftur vóru bygdin 3 trolarar og ikki eitt oyrta at betala teir við. Eitt satt 8 ára vanstýri.

Nú javnaðarlandstýrið fekk alt so í lag at miljónurnar rulla frá donsku javnaðarstjórnini, tykist at vera komin ein peningavokkur í fólkalokkslandstýrið, at bert teir siga: KAPITAL SKULU VIT HAVA, so kemur hann av sær sjálvum. — Ja, tað er gott, at risla bræðrar reinar av annans húð.

Fólkalokksmenn sótu í 8 ár í landsstýrinum og tjóðveldið í and-

Gamla sjálvstýrið og 60 miljónagrunnurin

Veljararnir í Norðoyum minnst hvussu Sámal Petersen, lögtingsformaður, á fundum framanfyri seinasta lögtingsvali ikki gav fólka flekksmanni Hákuni Djurhuusi lögmanni og tjóðveldismanninum Jóhan Simonsen lögtingsmanni nakað eftir í speirekandi umtalu av 60 miljónagrunninum »hjá Dame« sum versta valbluff.

Og nú, tá ið grunnurin var til umrøðu á tingi, segði landstýrismaðurin Niels Winther Poulsen, at seinasta landstýrið hevði einki havt við viðgerðina av hesum grunni at gera uttan tað, at taverandi lögmaður P. M. Dam hevði tá ið hann kom aftur av samráðingarføri, talað um, at ríkisstýrið

vildi vera við til at seta uppskot fram í ta ættina.

Nú, tá ið »Tingakrossure greiður frá grunninum roynir at fjala, at Dam sum lögmaður hevði havt samráðingar við Krag, statsministara um henda grunn, men skrivur soleiðis sum grunnurin at hann er ein frukt av samráðingum hjá sjálvstýrislandstýrinum.

Men hvørki fólkalokksmenn ella nakar annar kann fjala tí, at uppskot ríkisstýrisins um 60 miljónagrunnin er ein beinleiðis frukt av politikki seinasta landsstýrisins sjálvt um makkarnir hjá fyrrv. lögmanni vilja lást sum teir eru fremmandir fyri hesum stóra íleggingarmáli.

Havnar Keyppssamtøka

Byrjar heila sjálvavgreiðslu mánadagin 2. september kl. 10. Vit bjóða limunum vælkominum at sigga hetta nýggja tiltakið.

Henda sama dag og dagin eftir (týsd. 3. sept.) geva vit limunum 10 pst. kontant-avsláttur av øllum vörum á miðhæddini og tunganest til vaksni og børn.

Fyri at greiða frá hesi nýggju skipanini verða hildnir limafundir í krambúðini frá týsdegi 3. september til friggjadagin 6. september, hvørt kvöld kl. 8. Teir limir, sum vilja vera við til hesar fundir, verða biðnir um at siga frá í krambúðini.

STJÓRNIN

Heldur tú ikki SOSIALIN?

So bílegg hann hjá postverkinum!

GALVANISERAÐ RØR:

1/2" 3/4" 1" 1 1/4" 1 1/2" og 2".

Eisini ógalvaniserað, og øll sløg av rørdillum.

Einans fyrsta flokks rør og rørdællir.

Fáast altíð hjá

Pf. MARIA POULSEN

Telefon 2000 og 2001.

MÁNAÐARBLAÐIÐ

FRAMIN

Blað, ið ungmennti í Keypmannahavn geva út við ymiskum politiskum, mentunarligum og speirekandi greinum og stuttum.

Blaðhald verður teknað við at senda 8 kr.- til:

Georg Egholm's,

St. Kannikestræde 2,
København K.

Postur til Grønlands

Brev- og pakkapostur verður sendur við m.s »Caribiu« sum fer higan 4. september í Føroyingahavn.

GRØNLANDSFELAGIÐ

Haldið Sosialin

